Evropský parlament
2014-2019

Dokument ze zasedání

B8-0488/2016

20.4.2016

NÁVRH USNESENÍ

předložený na základě otázky k ústnímu zodpovězení B8-0361/2016

v souladu s čl. 128 odst. 5 jednacího řádu

o útocích na nemocnice a školy jako porušování mezinárodního humanitárního práva
(2016/2662(RSP))

Charles Goerens, Petras Auštrevičius, Marietje Schaake, Paavo Väyrynen, Louis Michel, Beatriz Becerra Basterrechea, Renate Weber
za skupinu ALDE

B8-0488/2016

Usnesení Evropského parlamentu o útocích na nemocnice a školy jako porušování mezinárodního humanitárního práva
(2016/2662(RSP))

Evropský parlament,

– s ohledem na Všeobecnou deklaraci lidských práv a další nástroje OSN týkající se lidských práv,

– s ohledem na Ženevskou úmluvu a další právní nástroje v oblasti mezinárodního humanitárního práva,

– s ohledem na závěry Rady pro zahraniční věci o podpoře dodržování mezinárodního humanitárního práva ze dne 8. prosince 2009,

– s ohledem na aktualizované obecné zásady Evropské unie na podporu dodržování mezinárodního humanitárního práva[1],

– s ohledem na zprávu generálního tajemníka OSN pro Světový humanitární summit nazvanou „Jedno lidstvo, sdílená odpovědnost“ ze dne 2. února 2016,

– s ohledem na rezoluce Rady bezpečnosti OSN č. 1998 (2011) zde dne 12. července 2011 a č. 2143 (2014) ze dne 7. března 2014 o ochraně dětí zasažených ozbrojeným konfliktem,

– s ohledem na rezoluci Valného shromáždění OSN A/RES/64/290 ze dne 9. července 2010 o právu na vzdělávání v mimořádných situacích,

– s ohledem na prohlášení o bezpečných školách z května 2015, které bylo otevřeno k podpisu na konferenci o bezpečných školách konané v Oslu, již v květnu 2015 svolalo norské ministerstvo zahraničních věcí, a na související pokyny pro ochranu škol a univerzit před vojenským využitím v době ozbrojeného konfliktu,

– s ohledem na rezoluci 32. mezinárodní konference hnutí Červeného kříže a Červeného půlměsíce ze dne 10. prosince 2015 o posílení dodržování mezinárodního humanitárního práva,

– s ohledem na své usnesení ze dne 25. února 2016 o humanitární situaci v Jemenu[2],

– s ohledem na své usnesení ze dne 12. února 2015 o humanitární krizi v Iráku a Sýrii, zejména v souvislosti s Islámským státem[3],

– s ohledem na své usnesení ze dne 16. prosince 2015 o přípravě na Světový humanitární

[1] Úř. věst. C 303, 15.12.2009, s. 12.
[2] Přijaté texty, P8_TA(2016)0066.
[3] Přijaté texty, P8_TA(2015)0040.

summit: výzvy a příležitosti pro humanitární pomoc[1],

– s ohledem na otázku položenou Radě o útocích na nemocnice a školy jako porušování mezinárodního humanitárního práva (O-000063/2016 – B8-0361/2016),

– s ohledem na čl. 128 odst. 5 a čl. 123 odst. 2 jednacího řádu,

A. vzhledem k tomu, že mezinárodní společenství bylo svědkem děsivých útoků na nemocnice a školy v rámci ozbrojených útoků na celém světě, jako byly např. poslední útoky na zdravotnická střediska organizace Lékaři bez hranic (MSF) v afghánském Kundúzu dne 3. října 2015, v jemenském Razahu dne 10. ledna 2016 a v syrských městech ovládaných rebely dne 15. února 2016;

B. vzhledem k tomu, že první Světový humanitární summit se bude konat v Istanbulu ve dnech 23.–24. května 2016; vzhledem k tomu, že generální tajemník OSN ve své zprávě pro Světový humanitární summit nazvané „Jedno lidstvo, sdílená odpovědnost“ upozorňuje na jev, který nazývá „bezostyšnou a nemilosrdnou erozí dodržování mezinárodních lidských práv a humanitárního práva“ v situacích ozbrojených konfliktů, což s sebou nese hrozbu návratu do doby války bez hranic; vzhledem k tomu, že se v této zprávě uvádí, že k této erozi přispívá skutečnost, že se nepodařilo požadovat či prosadit dodržování našich sdílených norem, ani podpořit stávající mechanismy vymáhání, dohledu a odpovědnosti;

C. vzhledem k tomu, že účelem mezinárodního humanitárního práva, známého rovněž pod názvem právo ozbrojených konfliktů, je zmírnit dopady ozbrojeného konfliktu prostřednictvím ochrany osob, které se ho neúčastní, jakož i díky regulaci prostředků a metod vedení boje;

D. vzhledem k tomu, že nemocnice a lékařský personál požívají v rámci mezinárodního humanitárního práva výslovné ochrany a že jakýkoli záměrný útok na civilní obyvatele a civilní infrastrukturu je zakázán a považován za vážné porušení mezinárodního humanitárního práva;

E. vzhledem k tomu, že ke 14. březnu 2016 v návaznosti na konferenci o bezpečných školách, která se konala v květnu 2015 v Oslu, 52 států, včetně několika, nikoli však všech členských států EU, podpořilo prohlášení o bezpečných školách;

F. vzhledem k tomu, že když Rada pro zahraniční věci přijímala obecné zásady EU na podporu dodržování mezinárodního humanitárního práva, zdůraznila, že k účinnému odstranění následků závažného porušování mezinárodního práva je třeba podporovat vhodné mechanismy odpovědnosti, a upozornila na to, že v případech, kdy daný stát či státy nemohou nebo nechtějí svou jurisdikci vykonávat samy, může hrát klíčovou úlohu Mezinárodní trestní soud; vzhledem k tomu, že obecné zásady EU stanovují, že „příslušné pracovní skupiny Rady“ mají sledovat situace, při kterých lze použít mezinárodní humanitární právo, a v těchto případech doporučit akci na podporu dodržování mezinárodního humanitárního práva (bod 15 písm. a));

G. vzhledem k tomu, že Mezinárodní výbor Červeného kříže vedl v letech 2012 až 2015

[1] Přijaté texty, P8_TA(2015)0459.

rozsáhlé konzultace o tom, jak posílit právní ochranu obětí ozbrojených konfliktů a jak zefektivnit mechanismy, jež mají zajišťovat dodržování mezinárodního humanitárního práva;

H. vzhledem k tomu, že se státům účastnícím se 32. konference Mezinárodního hnutí Červeného kříže a Červeného půlměsíce konané v prosinci 2015 nakonec nepodařilo dospět k dohodě o novém mechanismu, který navrhl Mezinárodní výbor Červeného kříže a švýcarská vláda za účelem posílení dodržování mezinárodního humanitárního práva; vzhledem k tomu, že navrhovaný nový mechanismus by obnášel ustavení výročních schůzí států, které jsou smluvními stranami Ženevských úmluv; vzhledem k tomu, že se zúčastněné státy dohodly na zahájení nového mezivládního dialogu, jenž by měl nalézt způsoby, jak provádění mezinárodního humanitárního práva posílit, a jehož výsledky by byly představeny na příští mezinárodní konferenci v roce 2019;

1. je zděšen a hluboce znepokojen smrtícími útoky na nemocnice a školy, k nimž ve stále znepokojivější míře dochází během ozbrojených konfliktů na celém světě a jejichž cílem a oběťmi se stávají pacienti, studenti, lékaři a učitelé, humanitární pracovníci a rodinní příslušníci, zatímco mezinárodní odsouzení zřídkakdy vedou k nezávislým vyšetřováním a skutečné odpovědnosti; vyzývá členské státy, orgány a instituce EU a místopředsedkyni Komise, vysokou představitelku Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, aby uznaly skutečný rozsah této naléhavé situace a neprodleně vypracovaly konkrétní časově ohraničený akční plán s cílem využít v plném rozsahu vlivu EU a členských států k zastavení tohoto porušování a zneužívání;

2. odsuzuje útoky na nemocnice a školy, které zakazuje mezinárodní právo, a konstatuje, že tyto činy mohou vážně porušovat Ženevské úmluvy z roku 1949 a podle Římského statutu Mezinárodního trestního soudu představovat válečné zločiny; je přesvědčen o tom, že během ozbrojených konfliktů závisí ochrana zdravotnických a vzdělávacích zařízení jakožto neutrálních chráněných prostor na výsledku transparentního, nezávislého a nestranného vyšetřování spáchaných brutálních útoků, jež povede k pohnání ke skutečné zodpovědnosti za spáchané zločiny;

3. vyzývá strany konfliktu, aby dodržovaly základní zásady mezinárodního humanitárního práva a zdržely se úmyslných útoků na civilní infrastrukturu; zdůrazňuje, že je důležité zlepšit bezpečnost humanitárních pracovníků, aby bylo možné účinněji reagovat na útoky;

4. vyzývá EU a její členské státy, aby plně podpořily výzvu generálního tajemníka OSN, aby všechny členské země OSN využily Světový humanitární summit jako příležitost k obnovení závazků k ochraně civilního obyvatelstva a lidských práv všech lidí tím, že budou dodržovat pravidla, na nichž se již dříve dohodly; zdůrazňuje význam, který generální tajemník OSN přisuzuje posílení mezinárodních vyšetřovacích a soudních systémů, včetně Mezinárodního trestního soudu, které doplňují vnitrostátní rámce a kladou si za cíl skoncovat s beztrestností za porušování mezinárodního humanitárního práva;

5. uznává význam a jedinečnost obecných zásad EU na podporu dodržování mezinárodního humanitárního práva, neboť žádné jiné státy nebo organizace podobný dokument nepřijaly; vyzývá orgány a členské státy EU, aby účinně uplatňovaly obecné zásady EU;

6. vyzývá Radu pro zahraniční věci a místopředsedkyni Komise, vysokou představitelku Unie, aby zajistily, aby politiky a činnosti EU související s mezinárodním humanitárním právem byly vytvářeny koherentně a účinně, a přezkoumaly současné rozdělení odpovědností, podle něhož spadá provádění zásad pro oblast dodržování mezinárodního humanitárního práva přednostně do působnosti pracovní skupiny Rady pro mezinárodní právo veřejné, jíž předsedá předsednictví Rady; v této souvislosti zdůrazňuje, že obecné zásady EU stanoví, že příslušné pracovní skupiny Rady mají sledovat situace, při kterých lze použít mezinárodní humanitární právo, a v těchto případech doporučit opatření na podporu dodržování mezinárodního humanitárního práva (bod 15 písm. a)); vyzývá příslušné pracovní skupiny Rady, aby využily svého mandátu k řešení současné naléhavé krize v oblasti nedodržování závazků;

7. připomíná postoj přijatý v obecných zásadách EU, že se případně zváží i využití služeb Mezinárodní humanitární vyšetřovací komise (IHFFC), jež byla ustavena prvním dodatkovým protokolem k Ženevským úmluvám z roku 1949, neboť díky svým vyšetřovacím kapacitám a dobrému fungování úřadu může pomoci s prosazováním mezinárodního humanitárního práva; konstatuje, že služby Mezinárodní humanitární vyšetřovací komise (IHFFC) nebyly dosud využity, a naléhavě žádá Radu, členské státy a Evropskou službu pro vnější činnost, aby se vážně zabývaly myšlenkou, aby tato komise zahájila poprvé od svého ustavení svou činnost a řešila útoky na nemocnice a školy coby naléhavou krizovou situaci dotýkající se dodržování norem v oblasti mezinárodního humanitárního práva;

8. se znepokojením poukazuje na současný omezený institucionální prostor pro působení mezinárodního společenství, pokud jde o řešení společných problémů týkajících se provádění mezinárodního humanitárního práva; vyjadřuje v tomto ohledu politování nad skutečností, že státy, které se zúčastnily 32. mezinárodní konference hnutí Červeného kříže a Červeného půlměsíce v prosinci 2015, se nedohodly na novém mechanismu, který by posílil systém řízení mezinárodního humanitárního práva pořádáním výročních schůzí států za účelem posílení dialogu a zavedením pravidelného podávání zpráv o dodržování mezinárodního humanitárního práva na vnitrostátní úrovni; vyzývá EU a její členské státy, aby v rámci chystaného mezivládního dialogu usilovaly o dosažení lepšího výsledku;

9. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení místopředsedkyni Komise, vysoké představitelce Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, Radě, Komisi, zvláštnímu zástupci EU pro lidská práva, vládám a parlamentům členských států, generálnímu tajemníkovi OSN, předsedovi Valného shromáždění OSN a vládám členských zemí OSN.